

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

TEM:n lausuntopyyntö 18.1.2021 VN/18410/2020, TEM105:00/2020

Varsinais-Suomen TE-toimiston ja ELY-keskuksen yhteinen lausunto työ- ja elinkeinotoimistojen alueellisen toimivallan muuttamisesta työttömyysturva-asioissa ja työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämisestä päätettäessä

TE-toimistoilta ja ELY-keskuksilta on pyydetty lausuntoa esitysluonnoksesta, jossa muutetaan työ- ja elinkeinotoimistojen alueellista toimivaltaa työttömyysturva-asioista ja työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämisestä päätettäessä. Varsinais-Suomen TE-toimisto ja ELY-keskus antavat asiaa koskevan lausunnon yhdessä.

Esityksellä keskittää työttömyysturvan asiantuntijalausunnot ja päätöksenteko valmennuksen ja kokeilun sekä työvoimakoulutuksen keskeyttämisestä on tavoitteena turvata työttömyysturva-asioiden yhdenmukainen soveltamiskäytäntö ja viivytyksetön käsittely mahdollistamalla tehtävien toimeenpanon keskittäminen. Esityksen perusteluissa on arvioitu, että työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanotehtävien keskittäminen antaisi nykyistä paremmat mahdollisuudet yhdenmukaisen ratkaisukäytännön edistämiseen ja viivytyksettömän käsittelyn turvaamiseen sekä käsittelyresurssin hallintaan.

Varsinais-Suomen TE-toimisto ja ELY-keskus ovat antaneet lausunnon työttömyysturva- ja vuorotteluvapaajärjestelmien järjestämistä koskevasta hallituksen esityksestä (4.2.2020) ja työ- ja elinkeinotoimistojen eräiden tehtävien käsittelyn keskittämisestä (16.12.2020).

Työttömyysturva-asioiden keskittämiskäytännöistä em. aiemmin antamiensa lausuntojensa mukaisesti TE-toimisto ja ELY-keskus haluavat edelleen tuoda esiin näkemyksensä siitä, että ehdotettujen työttömyysturva-asioiden käsittelyn keskittäminen ei yksin ole riittävä toimenpide ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi ja että työttömyysturva-asioiden keskittämiseen sisältyy riski työttömyysturvan eriytymisestä TE-toimiston asiakaspalvelusta.

Onpa kysymyksessä keskitetty tai nykyinen malli, on tärkeintä saada asiantuntijoille koulutusta ja ohjeistusta lausuntojen antamiseen. Jo pelkästään riittävällä koulutuksella ja ohjeistuksella pystyttäisiin merkittävästi sekä lisäämään lausuntojen yhdenmukaisuutta että lyhentämään käsittelyaikoja. Työttömyysturva sisältyy lähes kaikkeen toimintaan TE-toimistossa. Asiantuntijalausuntojen eriyttäminen tuo signaalin, ettei jokaisen TE-toimistossa työskentelevän tarvitse hallita työttömyysetuuden saamisen edellytyksiä.

Siirryttäessä keskitettyyn toimintaan on vaara, että tulevan yksikön yhteys paikalliseen TE-toimistoon heikkenee, tavoitteet eivät ole ”meidän” yhteisiä.

Mahdollisen keskittämisen yhteydessä on panostettava siihen, että yksikössä on aikaa selvittää tapausten keskeiset yksityiskohdat asiakasrajapinnasta. Esimerkiksi valmennuksiin ja koulutuksiin liittyen tällaisia kysymyksiä ovat:

- Viimeisen läsnäolopäivän selvittäminen kouluttajalta/kokeilun järjestäjältä. Kun valmentajia ja kokeilun järjestäjiä on paljon ympäri Suomen, oikean henkilön tavoittaminen asian selvittelyä varten voi olla haastavaa valtakunnalliselle yksikölle. Myös hankintasopimukset ja valmennukset ovat eri alueilla erilaisia.
- Keskeyttämisprosessin yhteydessä selvittää useinkin myös asiakkaan jatkopalvelua ja joskus myös mahdollisuutta palata palveluun. Nämä viivästyvät olennaisesti, jos oma toimisto ja oma vastuuvirkailija on irrotettu prosessista.
- Prosessit usein takautuvia, kun kouluttajien ilmoitukset saattavat tulla myöhässä. Pitkittyvätkö prosessit lisää, kun kiertävät valtakunnallisen yksikön kautta? Itse kuuleminen ja keskeyttäminen hallinnollisena prosessina sekä arkistointi USPAssa selkeä ja nopea toteuttaa, nämä ylimääräiset selvittelyt ovat hankalin osa prosessia.

Varsinais-Suomen TE-toimisto ja ELY-keskus pitävät niukkana hallituksen esityksen perustelumuistiossa määriteltyä 60 henkilötyövuoden työ määrää em. tehtäville. Nykyisellään kolmen suuren alueen (Uusimaa, Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi) työttömyysturvaan keskittynyt työpanos ylittää em. arvion. Varsinais-Suomen TE-toimiston työttömyysturvan asiantuntijalausunnoista vastaavan yksikön tehtäviin kuuluvat myös: valitusvastineet (myös peruslausunnot), neuvonta ja tuki TE-toimiston virkailijoille, työttömyysturva-asioiden perehdytys, asiantuntijakäsittelyyn tulevan aineiston vastaanotto ja valmistelu käsittelyyn, tulovalvonta-asiat, osallistuminen yksikköjen palavereihin ja nopeutetusti käsiteltävät työttömyysturva-asiat (palvelu, palkkatukityö alkamassa). Tehtävien moninaisuus sekä työttömyysturvaratkaisujen valmistelussa että palveluiden keskeyttämisestä päätettäessä ja tehtävien vaatimat nykyiset henkilötyövuosiresurssit huomioiden esitykseen sisältyvä henkilöstöresurssi vaikuttaa alimitoitettulta.

Keskittämiskäytösten yhteydessä on tärkeä panostaa siihen, että keskitetyt työttömyyskysymykset ratkova yksikkö tuntee riittävän hyvin eri TE-toimistojen työmarkkinat ja TE-toimistojen palvelut. Työttömyysturva-tehtävien keskittäminen tarkoittaa tehtävien hoitamista monipaikkaisesti eri puolilla Suomea. Näin TE-hallinnon kaikki nykyinen työttömyysturva-osaaminen tulisi keskitetyn käsittely-yksikön käyttöön.

Kriittisiä kysymyksiä ovat keskitetyn yksikön organisoiminen ja tekniset ratkaisut, joilla asiantuntijakäsittelyyn tulevat selvityspyynnot tulevat hallinnoitavaksi yhteen yhteiseen käsittelyjonoon. TE-palveluja kokonaisuutena tarkasteltaessa haluamme vielä kerran painottaa TE-toimistojen päivittäisestä asiakaspalvelusta vastaavien asiantuntijoiden työttömyysturvaosaamisen turvaamisen tärkeyttä.

12.2.2021

Lausunto on allekirjoitettu sähköisesti USPA-asianhallintajärjestelmässä.

Hannu Lehti
Yksikön päällikkö
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Kjell Henrichson
Johtaja
Varsinais-Suomen TE-toimisto

Tämä asiakirja KEHA/9748/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/9748/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Henrichson Kjell 15.02.2021 08:13

Hyväksyjä Lehti Hannu 12.02.2021 11:23